

Op 10 oktober 1993 organiseerden zowel Vogelbescherming Nederland (VB) als de Vogelwerkgroep Niedorp (Noord-Holland) (=NH) een trekvogeltelling. VB vanwege een internationale trekvogeltelling, VWG Niedorp vanwege hun 20-jarig bestaan. De telpost Corversbos heeft zich bij de VWG Niedorp aangesloten. Dit verslag behandelt de resultaten in het Corversbos.

A.J. van Klaveren

Telpost Corversbos en de Noordhollandse vogeltrekdag

De methode van de landelijke telling (VB) bestond uit het tellen van watervogels, steltlopers en roofvogels in belangrijke vogelgebieden. Het ging hier dus om gebiedstellingen. Vier telgroepen in Het Gooi hebben hieraan meegewerkt. De methode van VWG Niedorp was gestoeld op de methode van de Landelijke Werkgroep Vogeltrekten. Vanaf 18 telposten werden alleen (daadwerkelijk) trekkende vogels geteld. De leden van de telpost Corversbos beheersen deze methode volkomen en hebben daarom gekozen voor aansluiting bij de telposten van NH. Na een concept verslag is eind 1993 een verslag van de telling in NH verschenen (Haven 1993). Het verslag van VB zag deze herfst het licht (Kwak & Lensink, 1994). Hieronder worden de belangrijkste vogelsoorten van de telpost Corversbos besproken, waarbij een vergelijking wordt gemaakt met de resultaten van NH. Tevens wordt hier en daar verwezen naar de resultaten van VB, hoewel de afwijkende telmethode een afgewogen vergelijking tussen de telresultaten bemmert.

Het aantal getelde vogels bedroeg van 06.30 - 11.30 uur (de officiële teltijd) in het Corversbos 6.784 ex., 16% van het totaal van NH (41.292 ex.; wij komen hiermee ruim boven het gemiddelde van NH van 2.294 ex.). Het Corversbos was (door de afwezigheid van Spreeuwen) de op één na vogelrijkste post. Niet vreemd overigens, want de telpost in het Corversbos is zeer strategisch gelegen op de tekroute van NO naar ZW. In totaal werden (van 06.30 - 11.30 uur) 47 vogelsoorten gezien, het grootste aantal van NH, waar in totaal 110 soorten gezien werden (tijdens de landelijke telling werden 230 soorten genoteerd). Verdeeld over 500 telgroepen werden in het hele land ruim drie miljoen vogels waargenomen. Een grof gemiddelde komt uit op 7.200 vogels per groep. De telpost Corversbos kan zich daar met vertrouwen aan spiegelen!

Tabel 1 geeft de top-tien weer van de meest algemene soorten in het Corversbos. Tabel 2 is de top-tien van de telposten in NH. In tabel 3 worden alle waargenomen soorten van het Corversbos getoond.

Tabel 1. Top-tien Corversbos (06.30 - 11.30 uur)

Tussen haakjes het aandeel in het totaal van NH; cijfers onder voorbehoud.

1. Veldleeuwerik	1565	(87%)
2. Vink	1165	(70%)
3. Spreeuw	920	(7%)
4. Houtduif	638	(39%)
5. Sijs	630	(25%)
6. Aalscholver	409	(60%)
7. Koperwiek	372	(10%)
8. Zanglijster	356	(33%)
9. Graspieper	173	(8%)
10. Kruisbek	137	(33%)

Tabel 2. Top-tien 18 telposten Noord-Holland (06.30 - 11.30 uur)

Cijfers onder voorbehoud; * = deels plaatselijke vogels.

1. Spreeuw	13.526
2. Koperwiek	3.759
3. Sijs	2.520
4. Graspieper	2.257
5. Veldleeuwerik	1.792
6. Vink	1.676
7. Houtduif	1.642
8. Zilvermeeuw *	1.578
9. Zanglijster	1.066
10. Zwarte Zeeëend	984

Door de inzet van vele tellers is deze dag in het Corversbos beslist een succes geworden. In

Tabel 3. Waargenomen soorten Corversbos (06.30 - 14.00 uur) Totaal 13.470 ex.

1. Aalscholver	4097	18. Boerenzwaluw	7	35. Zwarte mees	3
2. Knobbelzwaan	2	19. Duinpieper	1	36. Pimpelmees	17
3. Grauwe gans	22	20. Graspieper	173	37. Koolmees	6
4. Nijlgans	2	21. Waterpieper	1	38. Kauw	46
5. Smient	1	22. Witte kwikstaart	40	39. Spreeuw	929
6. Wespandief	1	23. Heggemus	7	40. Ringmus	62
7. Sperwer	17	24. Roodborst	8	41. Vink	1459
8. Buizerd	18	25. Paapje	1	42. Keep	28
9. Torenvalk	1	26. Winterkoning	1	43. Eurokanarie	1
10. Boomvalk	1	27. Beflijster	4	44. Groenling	1
11. Watersnip	2	28. Merel	14	45. Putter	4
12. Kokmeeuw	100	29. Kramsvogel	5	46. Sijs	674
13. Stormmeeuw	2	30. Zanglijster	373	47. Kneu	36
14. Kleine mantelmeeuw	5	31. Koperwiek	406	48. Kruisbek	152
15. Houtduif	690	32. Grote lijster	1	49. Rietgors	46
16. Holenduif	9	33. Goudhaan	1	50. IJsgors	2
17. Veldleeuwerik	1607	34. Tjiftjaf	6		

totaal deden aan de telling op de telpost bijna 50 mensen mee (totaal NH: 150 tellers).

Bedankt allemaal! Hieronder volgt een korte bespreking van de soorten.

AALSCHOLVERS, GANZEN EN EENDEN.

Aalscholvers trekken massaal weg bij een onbewolkte hemel. Vanwege het bewolkte weer zijn waarschijnlijk veel groepen niet gezien. Van de overige posten zag alleen Diemen nog een redelijk aantal (136 ex.). Voor **Grauwe ganzen** geldt hetzelfde verhaal. Een totaal van 22 ex. is beslist schamel. Toch was het Corversbos de enige post die in de top-tien mocht verschijnen. Logisch overigens, want de route ligt voornamelijk over het midden van het land (Van Klaveren 1994). De waarnemingen van VB bevestigen dit. Duizenden **Smienten** verschijnen in oktober in Noord- en West-Nederland. Wij zagen er één. Het Twiske zag er bijna 300.

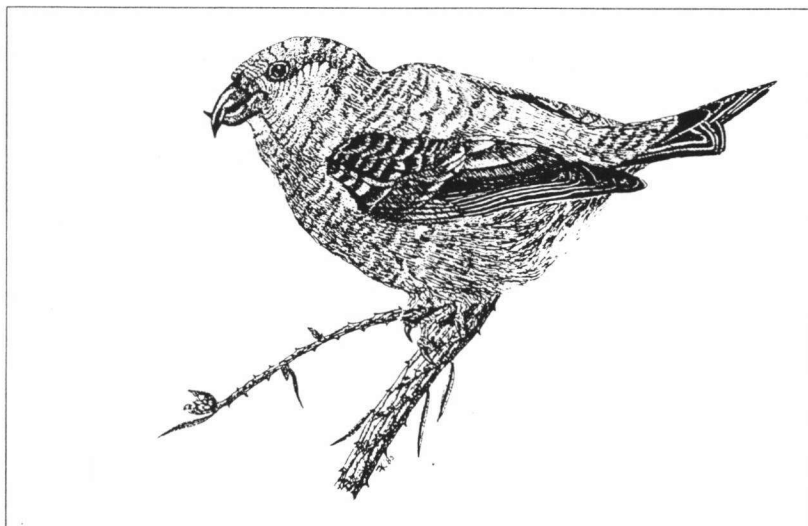
ROOFVOGELS, STELTLOPERS EN MEEUWEN.

Van de elf **Wespandieven** die in het hele land zijn gezien kwam er één over het Corversbos (Kwak & Lensink 1994). **Sperwers** en **Buizerden** trokken in normale aantallen door. Zoals gewoonlijk lag de route van deze roofvogels voornamelijk over het Oosten van het land. Steltlopers werden boven het Corversbos nauwelijks waargenomen. Grote aantallen **Kieviten**, **Goudplevieren** en **Wulpen** verbleven in het Noorden en Wes-

ten van het land. In NH vooral langs de kust. Het aantal **Kokmeeuwen** boven het Corversbos lag rond het telpost-gemiddelde (100 ex.). De totalen in NH bleven opvallend laag. Duizenden vogels trokken over de oostelijke helft van het land.

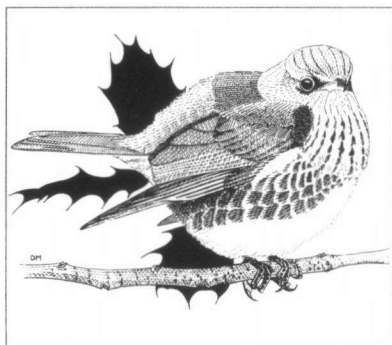
DUIVEN, LEEUWERIKEN, ZWALUWEN, PIEPERS EN KWIKSTAARTEN.

Waar de telpost Corversbos altijd goed mee scoort zijn bos- en akkervogels. **Houtduiven** werden bijvoorbeeld veel gezien. Al-

Kruisbek

leen in de kop van NH werden nog redelijke aantallen gezien (Papenberg: 259 ex.). De trekroute lag duidelijk over het oosten en zuiden van het land. Ook voor **Veldleeuweriken** moet je bij ons op de akkers zijn. Jaarlijks worden spectaculaire aantallen genoteerd. Op 10 oktober zagen we er 1600, dat is 87% van het totaal van NH! Landelijk gezien lag het zwaartepunt van de trek over het oosten. De beste maand voor **Boerenzwaluwen** is wel september. Van de landelijk waargenomen 700 ex. zagen wij er 7. De andere telposten in NH namen ook nauwelijks Boerenzwaluwen waar. De enige **Duinpieper** van het land werd boven het Corversbos gezien. Het aantal **Graspiepers** bleef beneden normaal. In NH werden de meeste vogels lang de kust gezien (Parnassia: 611 ex.). Boven het Corversbos zagen we ook een **Waterpieper**, in NH werd deze soort verder niet waargenomen. Het aantal **Witte kwikstaarten** lag iets boven het gemiddelde voor oktober. In de rest van NH was de soort schaars; de hoofdroute lag over het oosten van het land.

Kramsvogel

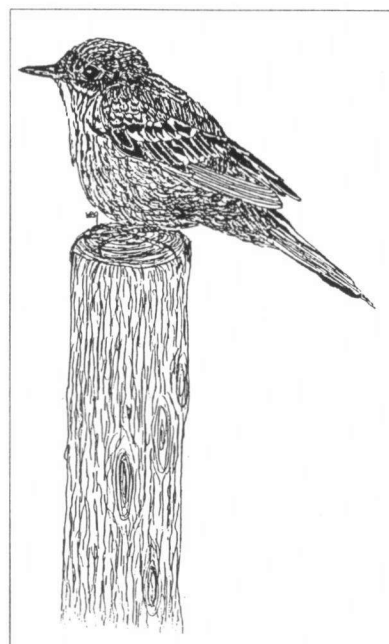
LIJSTERS, ZANGERS EN MEZEN.

Met vier **Beflijsters** haalden wij het landelijk gemiddelde. De meeste waarnemingen kwamen uit het noorden en oosten.

Kramsvogels werden nauwelijks gezien. Het is voor het Corversbos een echte november-vogel. In heel 1993 was de Kramsvogel overigens schaars. **Zanglijsters** waren algemeen; maar liefst een derde van het totaal van NH zagen we op de telpost (Castricum zag er 263). De **Koperwiek** was een goede tweede in de top-tien van de provincie. Ondanks dat wij 10% zagen van het totaal bleef het aantal achter bij onze oktober-gemiddelden. Waarschijnlijk was de trek toch nog niet op gang. Zowel bij Hoorn als bij Castricum werden 900 ex. gezien. Maar liefst zes **Tijftjaffen** werden er gezien, een leuke waarneming voor oktober. De meeste mezen zien we op de telpost in september (Van Klaveren 1989, Van Klaveren in prep.). Niet verwonderlijk dat het aantal **Pimpelmezen** en **Koolmezen** laag bleef.

SPREEUWEN, VINKEN EN GORZEN.

De **Spreeuw** was nummer één in de provinciale top-tien met 13.526 ex. Ook landelijk stond de Spreeuw op de eerste plaats (444.239 ex.). Wij zagen slechts 920 ex. Op verschillende Hollandse telposten werden **Ringmussen** gezien. Ook in het Corversbos vlogen groepjes (62 ex.), maar de soort kwam bij ons niet in de top-tien. Dat was wel het geval met de **Vink** (nummer 2). Wij zagen 70% van het totaal van NH (bij Parnassia nog 271 ex.). De **Keep** was nog schaars met 28 ex. De soort arriveert meestal in november. Een **Euro-pese kanarie** was een klapper en een nieuwe soort op de post. In het hele land werden er in totaal 6 gezien. Ook de **Sijs** mag in de top-tien en wel met een kwart van het totaal van NH (630 ex.). Erg veel voor oktober, want de soort is meestal in november

Graspieper

algemener. De **Sijs** mocht ook in de Noord-hollandse top-tien, Parnassia had er 698. Een andere opvallende vink was de **Kruisbek**, waarvan we in 1993 een invasie beleefden. De 137 ex. maakten een derde uit van het totaal van NH. De **Vijfhoek** zag er 181. Naast **Rietgorzen** zagen we twee **IJsgorzen**, bijzondere gasten uit Scandinavië. In heel Nederland werden er 66 gezien.

Literatuur

Haven, A. 1993 (red.) Verslag van de Noordhollandse Vogeldag - 10 oktober 1993. s.l.

Klaveren, A.J. van 1989. Verslag van de tellingen van vogeltrek over de telpost Corversbos in de herfst van 1988. De Korhaan 28(4) 111-117

Klaveren, A.J. van 1994. Voorjaartrek over het Corversbos 1990-1994. Hilversum.

Klaveren, A.J. van in prep. Verslag van herfsttrek over het Corversbos 1987-1994. o.v.

Kwak, R. & R. Lensink 1994. 500 x 8 uur Vogels tellen in Nederland. Verslag van de Internationale Vogeltrekdag op zondag 10 oktober 1993. Zeist.